

FIȘA DISCIPLINEI

Introducere în mozaic și vitraliu (CO+SO+LO)

Anul universitar 2026 – 2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Artă sacră
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Introducere în mozaic și vitraliu (CO+SO+LO)			Codul disciplinei	OLR3061
2.2. Titularul activităților de curs	Conf.univ.dr. Claudia Cosmina Trif				
2.3. Titularul activităților de seminar	Asist.asoc.dr. Gabriel Ștefan Solomon Asist.asoc. Răzvan Costea				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	Colocviu
2.7. Regimul disciplinei	Opțional	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină de specializare (DS)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					3
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					16
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Contextualizează activitatea artistică Contextualizes the artistic activity
CP2	Adaptează conceptul artistic la locație. Adapts the artistic concept to the location.
CP5	Creează schițe. Creates sketches
CP6	Studiază tehnici artistice. Studies artistic techniques
CP8	Stabilește compoziția imaginii. Establishes the composition of the image.
CP18	Lucrează cu opere de artă. Works with works of art.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Se exprimă într-un mod creativ Expresses themselves in a creative manner.
CT2	Este atent la detalii Pays attention to detail.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	7. Înțelege relația dintre cunoașterea teologică și procesul de creație artistică 7. Understands the relationship between theological knowledge and the process of artistic creation	1. Absolventul integrează informații din teologie, istoria artei și patrimoniu în formularea conceptului artistic. 1. The graduate integrates information from theology, art history and heritage in formulating the artistic concept.
CP2	4. Studentul/absolventul definește și explică mediile și cadrele de referință privind aspectele artistice și de design 4. The student/graduate defines and explains the media and frames of reference related to artistic and design aspects	7. Studentul/absolventul stabilește cadrul creației operei artistice și/sau produsului de design 7. The student/graduate establishes the framework for the creation of the artistic
CP2	9. Absolventul cunoaște principiile adaptării conceptului artistic la tipologia și funcția spațiului. 9. The graduate knows the principles of adapting the artistic concept to the typology and function of the space.	9. Absolventul analizează spațiul concret din punct de vedere volumetric, funcțional și vizual. 9. The graduate analyses the concrete space from volumetric, functional and visual points of view.
CP5	Studentul/absolventul identifică și definește temele de creație.	Studentul/absolventul Selectează teme în funcție de afinitatea personală sau interesul public sau conform indicațiilor unui client;

învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP5	33. Absolventul cunoaște relația dintre etapele procesului și rezultatul artistic și spiritual. 33. The graduate knows the relationship between the stages of the process and the artistic and spiritual result.	33. Absolventul documentează și analizează etapele procesului creativ. 33. The graduate documents and analyses the stages of the creative process.
CP6	18. Absolventul cunoaște principalele tehnici de realizare a icoanelor și ansamblurilor murale. 18. The graduate knows the main techniques used in the creation of icons and mural ensembles.	18. Absolventul integrează în lucrări rezultatele documentării teologice și iconografice. 18. The graduate integrates the results of theological and iconographic research into their works.
CP8	Absolventul cunoaște principiile compoziției vizuale: echilibru, ritm, proporție, ierarhie, centru de interes și unitate plastică. The graduate knows the principles of visual composition: balance, rhythm, proportion, hierarchy, focal point and visual unity.	Absolventul stabilește structura compozițională a imaginii, organizând coerent personajele, formele, registrele și raporturile spațiale. The graduate establishes the compositional structure of the image by coherently organising figures, forms, registers and spatial relationships.
CP8	Absolventul cunoaște modalități de organizare a spațiului plastic în raport cu tema, formatul, tehnica și contextul lucrării. The graduate knows ways of organising pictorial space in relation to the theme, format, technique and context of the work.	Absolventul corelează elementele de desen, culoare, lumină și ritm vizual pentru a susține expresivitatea și lizibilitatea compoziției. The graduate correlates drawing, colour, light and visual rhythm elements in order to support the expressiveness and readability of the composition.
CP18	29. Absolventul cunoaște implicațiile teologice și estetice ale alegerii unui anumit stil. 29. The graduate knows the theological and aesthetic implications of choosing a particular style.	29. Absolventul selectează stiluri de ilustrare adecvate temei, spațiului și publicului. 29. The graduate selects illustration styles appropriate to the theme, space and audience.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	
Studentul/absolventul identifică principalele etape de apariție și evoluție ale vitraliului și mozaicului în contextul artei monumentale.	
Studentul/absolventul descrie caracteristicile tehnice și expresive ale vitraliului în Antichitate, Evul Mediu, Renaștere, Baroc și perioada Art Nouveau	
Studentul/absolventul explică terminologia de specialitate privind desenul, forma și culoarea în vitraliu și mozaic.	
Abilități academice specifice (Specific academic skills)	
Studentul/absolventul transpune o temă aleasă în limbajul plastic specific vitraliului, utilizând adecvat desenul, forma și culoarea.	
Studentul/absolventul transpune o temă aleasă în limbajul plastic specific mozaicului, utilizând adecvat desenul, forma și culoarea.	
Studentul/absolventul aplică principii de compoziție și organizare vizuală în realizarea unor lucrări practice de vitraliu și mozaic.	

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Introducere în universul artei monumentale.	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

2. Apariția și evoluția vitraliului	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
3. Tehnica vitraliului: Antichitate, Ev mediu, Renaștere, Baroc	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
4. Vitraliul în perioada Art Nouveau	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
5. Apariția și evoluția mozaicului	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
6. Mozaicul antic; Pavimentar; Parietal	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 ore fizice
7. Terminologie de specialitate: desen, formă, culoare în vitraliu	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	4 ore fizice
8. Terminologie de specialitate: desen, formă, culoare în mozaic	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	4 ore fizice
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Transpunerea unei teme la alegere în tehnica vitraliului	Lucrare practică	14 ore
2. Transpunerea unei teme la alegere în tehnica mozaicului	Lucrare practică	14 ore

Bibliografie

1. A Baroni, Sandro, *Tecniche del mosaico* : curs practic, ed. Antea, Milano 1998
2. Julian Bell, *Oglinda lumii o nouă istorie a artei*, Ed. Vellant, București, 2007;
3. Muntean Ghe. Marcel, *Tipologia artei bizantine*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2012;
4. Ovidiu Drâmba, *Istoria culturii și civilizației*, vol. II, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1987;
5. Ovidiu Drâmba, *Istoria culturii și civilizației*, vol. III, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1990;
6. Viktor Lazarev, *Istoria picturii bizantine*, vol. I, II, III, Ed. Meridiane, București, 1980;
7. Isenberg A, Isenberg S., *How to work in stained glass*, Chilton Book Company, Pennsylvania, 1983
8. *Vitraux de France; du Moyen Age a la Renaissance*, Editions Saep Colmar, Ingersheim, 1970.
9. Ioan Chirilă, Stelian Pașca-Tușa, Ioan Popa Bota, Claudia-Cosmina Trif, *Light-Icon/stained glass – illumination*, Journal for the Study of Religions and Ideologies 50 (2018).
10. Podlessnaia, N, Starțev, A., *Vitraliul - particularitățile tehnice și artistice*, Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică. nr. 2(29), 2016.
11. Bjornholt Benette, *Glossary of Mosaic Glass Terms*, University of Sussex, 2009
12. Sander, Loma, *Encyclopedia of mosaic art*, English Press, 2012.
13. Sweetman J. Rebecca, *The Mosaics of Roman Crete*, Cambridge University Press., 2013

9. Evaluare

Pentru a putea participa la evaluarea finală, studentul trebuie să îndeplinească cerințele de prezență la activitățile didactice, conform proporției stabilite de Consiliul Facultății.

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Evaluarea va reflecta calitatea artistică, originalitatea, corectitudinea tehnică și respectarea canoanelor în lucrările expuse.	Evaluare în cadrul unei expoziții semestriale sau al unui eveniment organizat special.	50%

	Evaluarea va verifica aplicarea corectă a cunoștințelor tehnice și a principiilor de compoziție, desen, formă și culoare în cadrul proiectului propus	Prezentarea orală a lucrărilor realizate, cu argumentarea soluțiilor tehnice, compoziționale și cromatice alese.	20%
9.5 Seminar/laborator	Evaluarea va lua în considerare implicarea constantă, progresul tehnic și artistic, precum și respectarea cerințelor metodologice.	Evaluare cumulativă pe parcursul semestrului, incluzând prezența, participarea activă, temele realizate și progresul artistic.	30%
9.6 Standard minim de performanță:			
Pentru promovarea examenului, studentul trebuie să realizeze cel puțin o lucrare practică în tehnica vitraliului sau a mozaicului, să demonstreze aplicarea elementelor de bază privind desenul, forma și culoarea și să participe la evaluarea/panotarea finală cu lucrările realizate pe parcursul semestrului. Panotare: Prezentarea în cadrul panotării a cel puțin unei lucrări reprezentative care să îndeplinească cerințele tehnice și artistice stabilite.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals) ⁴

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
								Nu se aplică nici o etichetă

Data completării:

20.06.2026

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament:

20.07.2026

Semnătura directorului de departament

⁴ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.